

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

DEPARTAMENT DE CULTURA I PATRIMONI

11514

Acord d'Incoació de la Declaració de Bé Catalogat de part del llegat de Bernat Riera Alemany, General Riera, situat a la Possessió de Son Cladera del terme municipal de Palma. Expedient 254/2023

A la sessió del dia 21 de novembre de 2023, la Comissió Insular de Patrimoni Històric de Mallorca, va acordar, entre d'altres, el següent:

“1.- Incoar l'expedient de declaració com Bé Catalogat del fons documental i bibliogràfic que formaven part dels fons propietat de Bernat Riera Alemany, General Riera, recollits al llistat inclòs a l'informe i detallats a les fitxes de l'annex I de l'informe tècnic de 09/11/2023, que s'adjunta i forma part integrant del present acord.

2.- Els efectes d'aquesta incoació són els que genèricament estableixen la Llei 12/98, de 21 de desembre, del Patrimoni Històric de les Illes Balears i la normativa concordant.

3.- L'acord de declaració s'haurà d'adoptar en el termini d'un any, comptador des de la data d'iniciació del procediment, el qual caducarà un cop transcorregut aquest termini. Caducat el procediment, no es podrà tornar a iniciar fins al cap d'un any, llevat que ho demani el titular del bé.

4.- Notificar aquesta resolució als interessats, a l'Ajuntament de Palma i al Govern de les Illes Balears.

5.- Publicar aquest acord en el Butlletí Oficial de les Illes Balears i en el Boletín Oficial del Estado, anotar-ho al Catàleg Insular del Patrimoni Històric de Mallorca i comunicar-ho al de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears perquè procedeixi a anotar-lo al Catàleg General del Patrimoni Històric de les Illes Balears.

Tot això, de conformitat amb el que estableix l'article 14 i següents reguladors del procediment de declaració de béns catalogats de la Llei 12/1998, de 21 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears.”

El trasllat d'aquest acord es fa a reserva de l'aprovació de l'Acta.

Palma, a data de la signatura electrònica (27 de novembre de 2023)

La vicepresidenta primera i consellera executiva de Cultura i Patrimoni

Antònia Roca Bellinfante

Annex I: S'adjunta com annex l'informe del Servei tècnic de Patrimoni Històric de 9 de novembre de 2023. Les fitxes a que fa referència l'informe es poden consultar al servei de Patrimoni Històric del Consell Insular de Mallorca, via Roma, 1 de Palma.

INFORME TÈCNIC

1. MEMÒRIA DESCRIPTIVA

La sol·licitud de declaració fa referència a tota una sèrie de béns pertanyents a Bernat Riera Alemany (Andratx 1864-Palma 1926), conegut com a General Riera. A la primera sol·licitud, el primer lot incloïa llibres, manuscrits correspondència i documents, plaques estereoscòpies, reculls de premsa i un arbre genealògic de la casa Formiguera. El segon lot incloïa pintures, mobles i elements decoratius.

Bernat Riera Alemany, conegut com el General Riera, estudià medicina a Barcelona entre 1880 i 1884, desenvolupant la seva tasca professional a Andratx i al Cos de Medicina Militar, principalment a l'Hospital Militar (1897-1926), però també a Cuba (1895-1897), durant la Guerra de Cuba, i a altres hospitals de la resta de l'estat.

El seu interès per la medicina científica, principalment sobre la higiene i les transmissions infeccioses, el va convertir en un actor molt actiu

durant els debats i controvèrsies sorgides a la societat mallorquina entre el segle XIX i XX sobre l'enderrocament de les murades de Palma, del qual ell era un dels grans defensors.

Bernat Riera es va casar Amparo Pou Moreno, vinculada familiarment amb el comtat de Santa Maria de Formiguera.

Com s'ha dit, la propietat ha desistit de la tramitació de la declaració dels béns inclosos en el lot 2. En aquest lot s'incloïen peces de mobiliari, pintures de diferents autors i èpoques. Es tractava d'un conjunt molt heterogeni, amb obres de desigual qualitat i, per tant, sense valors susceptibles de ser considerats suficients per a la seva declaració.

El lot 1, el conformen un conjunt bibliogràfic que inclou llibres de diferent temàtica (medicina, botànica, història, etc.) i un conjunt documental, que constitueix la part amb més valors patrimonials, amb documentació manuscrita i plaques estereoscòpiques.

Aquest grup documental inclou llibres de capbreus i censals des del s. XVI de la casa del compte de Santa Maria de Formiguera; correspondència privada del General Riera i d'Amparo Pou (amb l'Arxiduc, Emilio Castelar, etc.) o llibres de viatges i dietaris on s'inclouen escrits i dibuixos de Santiago Rossinyol, Costa i Llobera, Miquel des Sants Oliver, Maria Antònia Salvà, Caffaro, Joan Alcover, Miquel Ferrà, etc.

Aquest lot 1, presenta valors suficients per a què, una part pugui ser declarat com a Bé Catalogat. De fet, l'Arxiu del Regne de Mallorca ha mostrat interès en poder adquirir part d'aquest fons, que serà el què es recollirà com a part integrant de la declaració de Bé Catalogat.

El conjunt documental i bibliogràfic que s'inclou a la declaració com a Bé catalogat queda conformat pels següents elements (el número d'inventari correspon al remès per la propietat):

- SC/7/1/23 La comtesa viuda de Formiguera procés sobre los jurats
- SC/7/2/23 capbreu dels censals dels sr Conde de Paralada i Formiguera fet en lo any de 1697
- SC/7/3/23 Capbreu de les cavalleries del sr Conte de Sta Maria Formiguera 1761-63 Clar Notari
- SC/7/4/23 Llibre de notícies o capbreus anomanat Cardoner propi de Sr Antoni Ferrer de Sant Jordi y Solà pre conde de Formiguera
- SC/7/5/23 Plagueta censals
- SC/7/6/23 correspondència personal Amparo Moreno Pou
- SC/7/7/23 Documents i testaments família Riera Pou
- SC/7/8/23 Correspondència personal del General Riera
- SC/7/9/23 Correspondència i documents de Emilio Pou
- SC/7/10/23 Escrits i documents germanes Moreno Ferrer de Sant Jordi
- SC/7/11/23 Correspondència Cuba (1) General Riera s XIX
- SC/7/12/23 Correspondència Cuba (2) General Riera s XIX
- SC/7/13/23 Correspondència Cuba (3) General Riera s XIX
- SC/7/14/23 Dietari Amparo Pou 1 SC/7/15/23 Dietari Amparo Pou 2
- SC/7/16-1/23 Llibre de viatges "de mi abuelo materno d Emilio Pou"
- SC/7/16-2/23 Cartes i factures viatge a París d'Emili Pou, 1886.
- SC/7/17/23 Llibre de visites Amparo Pou Moreno
- SC/7/18/23 Conjunt documents diversos religiosos
- SC/7/25/23 CURIOSITATS: dibuixos originals i projectes
- SC/7/29/23 Correspondència professional General Riera
- SC/7/30/23 Arbre genealògic
- SC/8/33/23 Libro... flatos
- SC/8/38/23 Política de Dios... Quevedo
- SC/8/40/23 El cementerio....
- SC/8/44/23 Librería de jueces
- SC/8/46/23 Methodo Geografico
- SC/8/50/23 Miscelánea general Riera
- SC/8/51/23 elementos derecho penal
- SC/8/52/23 Tomo I historia revolución
- SC/8/53/23 Tomo II historia revolución
- SC/8/54/23 "Diario de un testigo de la Guerra de África"
- SC/8/120/23 "Traité des maladies des européens dans les pays chauds"
- SC/8/131/23 Tratado de Medicina y Cirugia Legal
- SC/9/134/23 Documentos de la Real Sociedad de Amigos del País
- SC/9/136/23 Discursos Sesión Inaugural celebrada por la Real Academia de Medicina y Cirujia de Palma
- SC/9/137/23 Discursos Sesión Inaugural celebrada por el Colegio Médico-Farmacéutico de Palma
- SC/9/138/23 Discursos Sesión Inaugural celebrada por el Colegio Médico-Farmacéutico de Palma 1902

- SC/9/139/23 Discursos Sesión Inaugural celebrada por el Colegio Médico-Farmacéutico de Palma. Sección Odontológica
- SC/9/144/23 356 plaques de vidre estereoscòpiques
- SC/9/145/23 56 plaques de vidre i negatius sobre cel·luloide
- SC/7/146/23 Capbreu "Capbreu de les cavalleries de Sta Margarita en lo any 1680" nun 24
- SC/7/147/23 Capbreu "Capbreu de las cavallerias de Sta Margarita en lo any 1632 en 1698 n 25"
- SC/7/148/23 Llibre de la imposicio catiu cens del any 1734 en 1735 Adm or el Rd Andreu Valles
- SC/7/170/23 Documents diversos: factures, notícies de diaris
- SC/8/20/23 El parnaso español
- SC/8/31/23 Lope de Vega Jerusalem
- SC/8/32/23 Lliber sinopsi...
- SC/8/34/23 Baglivi
- SC/8/35/23 Catecismo historico
- SC/8/36/23 Sinopsi universal
- SC/8/37/23 Pharmacopeia...
- SC/8/39/23 La paz interior
- SC/8/41/23 El libro de las niñas
- SC/8/42/23 Les principes de la morale et du goût
- SC/8/43/23 Ordenanzas de la Real ...
- SC/8/45/23 Compendio milagros virgen del Pilar
- SC/8/47/23 Nuevo mes de mayo
- SC/8/48/23 Un soldado español
- SC/8/49/23 El saneamiento de Palma
- SC/8/55/23 "Los Miserables". Tomo I
- SC/8/56/23 "Los Miserables". Tomo II
- SC/8/57/23 "Los Miserables". Tomo III
- SC/8/58/23 "Los Miserables". Tomo IV
- SC/8/59/23 "Historia de la Iglesia Católica para el uso privado y escolar"
- SC/8/60/23 "El palacio de los crímenes o el pueblo y sus opresores". Tomo I SC/8/61/23 "El palacio de los crímenes o el pueblo y sus opresores". Tomo II SC/8/62/23 "Historia de España". Tomo I
- SC/8/63/23 "Historia de España". Tomo II
- SC/8/64/23 "Historia de España". Tomo III
- SC/8/65/23 "Historia de España". Tomo IV
- SC/8/66/23 "Historia de España". Tomo V
- SC/8/67/23 "Historia de España". Tomo VI
- SC/8/68/23 "Genio del Cristianismo o Bellezas de la Religión Cristiana". Tom I SC/8/69/23 "Genio del Cristianismo o Bellezas de la Religión Cristiana". Tom II SC/8/70/23 "Genio del Cristianismo o Bellezas de la Religión Cristiana". Tom III SC/8/71/23 "Traité des minéraux utiles"
- SC/8/72/23 "Patologia Interna Terapeutica". Tomo III
- SC/8/73/23 "La leyenda de Oro". Tomo Primero
- SC/8/74/23 "La leyenda de Oro". Tomo Segundo
- SC/8/75/23 "La leyenda de Oro". Tomo Tercero
- SC/8/76/23 "La leyenda de Oro". Tomo Cuarto
- SC/8/77/23 "Dramas de Shakespeare: Julio Cesar, Como gustéis, Comedia de equivocaciones y Las aleg
- SC/8/78/23 "Dramas de Shakespeare: El mercader de Venecia, Macbeth, Romeo y Julieta, Oteló"
- SC/8/108/23 "Historia de Inglaterra". Tomo II
- SC/8/109/23 "Les aventures de Télémaque".
- SC/8/110/23 "La reja del arado". Tomo I
- SC/8/111/23 "Manual Iconográfico de vendajes, apósitos y aparatos"
- SC/8/112/23 "Tesoro de Conocimientos útiles. Lecturas científicas amenas" SC/8/113/23 Enfermedades no parasitarias de las plantas cultivadas".
- SC/8/114/23 "Últimas aventuras de Rocambole".
- SC/8/115/23 "Perlas literarias de Víctor Hugo"
- SC/8/116/23 "Meditaciones según el método de San Ignacio sobre la vida y los misterios de Nuestro Señor
- SC/8/117/23 "Viajes del Capitan Lemuel Gulliver a diversos paises remotos". Tomo Primero.
- SC/8/118/23 "Viajes del Capitan Lemuel Gulliver a diversos paises remotos". Tomo Tercero.
- SC/8/119/23 "Enfermedades parasitarias de las plantas cultivadas".
- SC/8/121/23 "Le langage de la raison".
- SC/8/122/23 "La vida cursi"
- SC/8/123/23 "Diccionario de Ciencias Medicas". Tomo XXIX

SC/8/124/23 "Últimas aventuras de Rocambole". Tomo II
SC/8/125/23 "Suplemento e índice del diccionario de Ciencias Médicas"
SC/8/126/23 "II Congreso Dental Español. Actas"
SC/8/127/23 "Diccionario de Ciencias Médicas". Tomo 14
SC/8/128/23 "La obrera, conferencia familiar"
SC/8/129/23 "Los pueblos (ensayo sobre la vida provinciana)"
SC/8/130/23 Diccionario de Ciencias Médicas". Tomo 28
SC/8/132/23 Tratado elemental y práctico de Patología Interna". Tomo Primero SC/8/133/23 Taula de Sermons". Manuscrit
SC/9/135/23 Conferència: "Concepto higiénico-social de la protección de la infancia" SC/8/156/23 "Dramas de C. F. Schiller"
SC/8/157/23 "Instrucción de Infantería"
SC/8/158/23 "Memoires d'un anee"
SC/8/159/23 "Córdoba"
SC/8/160/23 "Manual de floricultura"
SC/8/161/23 "Instrucción de Infantería"
SC/8/162/23 "Le parfum de Rome"
SC/8/163/23 "Germania. Dos mil años de historia alemana"
SC/8/168/23 "Sevilla y Cádiz"
SC/9/169/23 Discursos R. A. Medicina y Cirugía

2. PRINCIPALS MESURES DE PROTECCIÓ I CRITERIS D'INTERVENCIÓ EN EL BÉ

S'haurà de mantenir la unitat de tot el conjunt documental que ara es proposa declarar Bé Catalogat.

S'haurà d'estar al que assenyala la llei 12/98, del patrimoni històric de les Illes Balears, especialment en el seus articles 3 (col·laboració dels particulars), 22 (protecció general dels béns del patrimoni històric), 26 (deure de conservació), 27 (incompliment del deure de conservació), 28 (reparació de danys), 44 (Règim general dels béns mobles), 46 (col·leccions), 47 (conservació) i el que assenyala la llei 16/1985, de 25 de juny, del patrimoni històric espanyol, especialment al seu Títol VII, Cap. 1, del Patrimoni documental i bibliogràfic.

3. CONCLUSIÓ

Es proposa desestimar la declaració com a Bé d'Interès Cultural.

Es proposa incoar expedient per a la declaració com a Bé Catalogat del fons documental i bibliogràfic que formaven part dels fons propietat de Bernat Riera Alemany, General Riera, recollits al llistat inclòs a l'informe i detallats a les fitxes de l'annex I.

